

Πρώτα αποτελέσματα της έρευνας για ντόπιες ποικιλίες της Σίφνου

Μετά από πρόσκληση της Κοιν.Σ.Επ. ANEMOS ANANEΩΣΗΣ και του Δήμου Σίφνου οργανώθηκε τοπική έρευνα στη Σίφνο για την αναζήτηση, καταγραφή παραδοσιακών τοπικών ποικιλιών και τη συλλογή σπόρων.

Σκοπός αυτός της έρευνας είναι η διάσωση των Σιφνέικων ποικιλιών σε μια κρίσιμη στιγμή κατά την οποία ο αγροτικός τομέας δοκιμάζεται αλλά και βρισκόμαστε μπροστά σε μια σειρά προκλήσεων, όπως διατροφική ασφάλεια, κλιματική κρίση και αλλαγές στο μοντέλο διατροφής. Η καταγραφή, μακροχρόνια διατήρηση – καλλιέργεια και ανάδειξή τους είναι μια ευκαιρία για μια γεωργία με μέλλον στη Σίφνο αλλά και στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την ευρύτερη σιφνέικη οικονομία. Λόγω της μοναδικότητάς τους στην ποιότητα, της πιθανόν καλύτερης ανθεκτικότητάς τους απέναντι στις επερχόμενες κλιματικές αλλαγές και της καλύτερης ανταπόκρισής τους στις νέες διατροφικές μας επιλογές μπορεί να ενισχυθεί σημαντικά η χρήση τους τόσο στην οικογενειακή κουζίνα όσο και στον τομέα της εστίασης και του τουρισμού.

Τα πρώτα αποτελέσματα της έρευνας και καταγραφής είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Όπως φαίνεται και στον πίνακα μετά από επισκέψεις σε 6 χωριά συλλέχθηκαν 39 δείγματα, μεταξύ των οποίων το λαθούρι από το οποίο παρασκευάζουν τη Σιφνέικη φάβα, το μαυρομάτικο φασόλι (που είναι καφεμάτικο), το φημισμένο ρεβίθι, το σπάνιο σουσάμι και ο μοναδικός, ίσως σε όλη την Ελλάδα, άφκος, ένα κτηνοτροφικό φυτό που η καλλιέργεια του έχει πρόσφατα εγκαταλειφθεί. Αντίστοιχος πλούτος υπάρχει στα οπωροφόρα (πχ συκιά) και στο αμπέλι.

Είδος	Αριθμός δειγμάτων	Χωριά
Σιτηρά		
Βρώμη	1	Κατεβατή
Κριθάρι	3	Αρτεμώνας, Κατεβατή, Τρουλάκι
Όσπρια		
Άφκος (λίγο στη φάβα και κτηνοτροφικό)	2	Απολλωνία/Καμάρες, Αρτεμώνας
Κουκιά	2	Αρτεμώνας, Κατεβατή
Λαθούρι	4	Απολλωνία/Καμάρες, Αρτεμώνας, Κατεβατή, Τρουλάκι
Μαυρομάτικο	4	Απολλωνία/Καμάρες, Αρτεμώνας, Τρουλάκι,

(καφεμάτικο)		Κατεβατή
Ρεβίθι	3	Τρουλάκι, Κάτω Πετάλι, Κατεβατή
Φασόλες (άσπρα)	1	Κατεβατή
Φασόλες (μπαρμπούνια)	1	Τρουλάκι
Κηπευτικά		
Αγγούρι	1	Καμάρες/Απολλωνία
Καρπούζι	1	Κατεβατή
Κρεμμύδια	4	Αρτεμώνας, Άγιος Λουκάς, Κάτω Πετάλι, Τρουλάκι
Μπάμια	1	Κατεβατή
Ντομάτα	1	Κάτω Πετάλι
Ντοματάκι	1	Κάτω Πετάλι
Πεπόνι	1	Απολλωνία/Καμάρες,
(Πιπεριές)	4	Απολλωνία/Καμάρες,
Σκόρδα	2	Αρτεμώνας, Τρουλάκι
Ελαιούχα		
Σουσάμι	2	Κατεβατή, Κάτω Πετάλι

Για τη διάσωση των τοπικών ποικιλιών προτάθηκε να δημιουργηθούν:

1. Δημοτικό αποθετήριο σπόρων, με ευθύνη του Δήμου και σε συνεργασία με τον Αγροτικό και Μελισσοκομικό Συνεταιρισμό και άλλους φορείς του νησιού, με σκοπό να φυλάσσονται οι Σιφνέικες ποικιλίες και οι σπόροι τους να δωρίζονται ώστε να μπορούν οι Σιφνιοί και οι Σιφνιές, που επιθυμούν να καλλιεργήσουν ντόπιες ποικιλίες, να βρουν λίγους σπόρους για αρχή.
2. Δημοτικός ή/και συνεργατικός γεωργικός κήπος όπου θα φυτευτούν / εμβολιασθούν όλες οι Σιφνέικες τοπικές ποικιλίες οπωροφόρων και αμπέλου. Έτσι οι ποικιλίες θα μπορούν να διασωθούν, να μελετηθούν και να τις γνωρίζουν οι Σιφνιοί και οι Σιφνιές καθώς και οι τουρίστες/τριες.

Η προσπάθεια συλλογής σπόρων θα συνεχιστεί και σε συνεργασία με άλλους κατοίκους του νησιού και στα υπόλοιπα χωριά της Σίφνου για να βρεθούν περισσότερες ποικιλίες γιατί ακόμα ψάχνουμε το:

Ντόπιο στάρι,

βίκο,

μπιζέλι,

κηπευτικά (αγγούρι, λάχανο, κουνουπίδι, κολοκυθάκι, κολοκύθα, μελιτζάνα, πιπεριά κλπ),

βαμβάκι, αν και είναι απίθανο να έχει πλέον διασωθεί

σκουπόσπορο και αυτό στην φωτογραφία που δεν ξέρουμε το όνομα του αλλά κάποιιοι το καλλιεργούσαν ή το καλλιεργούν.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τους Σιφνιούς και τις Σιφνιές που μας βοήθησαν στην έρευνα είτε με πολύτιμες πληροφορίες είτε δωρίζοντας σπόρους και πρώτα από όλα για τη φιλοξενία τους και τον ANEMO ANANEΩΣΗΣ και τον Δήμο Σίφνου.

Ο Νίκος Χρυσόγελος έχει καταγράψει ηχητικά πολλές από τις προφορικές μαρτυρίες-συζητήσεις και θα συνεχίσει να το κάνει με όποιους/ες ενδιαφέρονται, ώστε να συγκεντρωθεί και διασωθεί όλη η υπάρχουσα γνώση και μνήμη για σπόρους, πρακτικές καλλιεργειών και οι πολιτισμικές τους διαστάσεις. Επίσης, συγκεντρώνει και γραπτές, λογοτεχνικές και φωτογραφικές μαρτυρίες, οπότε αν θέλετε επικοινωνήστε μαζί του.

Όλο το επιστημονικό υλικό και οι μαρτυρίες, μέσα από την καταγραφή των πληροφοριών, που συγκεντρώθηκαν αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο στη διαδικασία επίτευξης του στόχου για μια βιώσιμη γεωργία στη Σίφνο και σε αυτή τη προοπτική πρέπει να αξιοποιηθεί άμεσα.

Ροίκος Θανόπουλος, γεωπόνος